

[Haustrup Clemmensen.]

Det er vel også naturligt i denne forbindelse at erkende, at lavprisimport kan betyde en række vanskeligheder for dansk erhverv og for dansk beskæftigelse, og også af den grund giver vi udtryk for enighed med ministeren i, at der ikke er noget større formål i, at Danmark eller Norden i øvrigt alene går ind i disse aftaler. Hvis der skal være rimelighed deri, hvis der skal opnås tilstrækkelige fordele for u-landene, må forudsætningen naturligvis være, at man går ind fra alle eller praktisk talt alle de store eller større industrilandes side, så tilstrækkelig meget kan opnås på dette område. Men vi tilsiger altså vor fulde, helhjertede støtte til, at man går videre ad denne vej, selv om det også kan betyde visse vanskeligheder for dele af dansk erhvervsliv. Hvis blot det sker som et led i en international og så mange lande omfattende ordning som muligt, finder vi dette forsvarligt.

Må jeg til sidst gøre den enkelte bemærkning, at udenrigsministeren i sin redegørelse nævner, at Danmark stort set har den bedste samvittighed af verden på disse områder, men at der dog er enkelte ømme punkter. Det ville måske være naturligt under en sådan debat at drøfte, om der er dele af disse ømme punkter, der har reel betydning. Vi kender alle eksempler på, at der kan være formelle ting, formelle skønhedspletter, men er der ømme punkter på disse områder, der har reel betydning, synes jeg, det var naturligt at få dem fremdraget også under denne debat.

Per Møller: Det er allerede for øjeblikket sådan, at handel må fremstå som en hovednøgle til at fremme en udvikling, der kan give befolkningerne i de fattige lande en højere levestandard. Selvfølgelig spiller bistanden fra de rige lande også en rolle, men det synes, som om denne nøgle til udvikling er lidt ved at gå i baglås, og det er nok realistisk at regne med, at de kommende år vil vise stadig voksende vanskeligheder med at fremskaffe en bistand fra de rige lande, som vil stå i forhold til behovet hos u-landene.

Vi har oplevet, hvordan det af FN proklamerede udviklingstiaar er blevet en for u-landene nedslående og for de rige lande beskæmmende fiasko. På den baggrund må interessen naturligt — og jeg tror altså i sti-

gende grad — samle sig om mulighederne for at give u-landene de bedst mulige vilkår for deres udenrigshandel, for deres eksport.

Det er sådan set noget forholdsvis nyt, at de højere udviklede lande viser en positiv interesse for at give u-landene rimelige og gode vilkår for deres eksport. Da man i 1947 etablerede GATT, var der ikke nogen som helst interesse for at gennemføre forholdsregler, der kunne gavne de fattige lande. På det tidspunkt var det således, at det var de højt udviklede lande selv, der var stærkt optaget af at bringe deres eget produktionsapparat i orden og udbedre de skader, der var sket under krigen. Først i 1960ernes begyndelse indtraf en ændring, og det startede naturligt med, at man fremsatte en række positive erklæringer fra ledende politisk side og så i øvrigt ikke foretog sig noget. Det var begyndelsen, men lidt efter lidt har man dog kunnet iagttage små skridt i en udvikling, hvor man søger at imødekomme de fattige landes krav om at få bedre vilkår for deres eksport til de rige lande.

Både inden for GATT og under Kennedy-rundens forhandlinger og på UNCTAD I og UNCTAD II har man oplevet for det første ordrige og vidtflyvende resolutioner, for det andet dybtgående analyser og undersøgelser i talrige komiteer og for det tredje ophobning af bjerge af dokumenter. Men selv om den slags jo tit bruges som undskyldning for ikke at foretage sig noget, kan det dog alligevel fastslås, at vi for øjeblikket kan notere små fremskridt, men dog fremskridt, og man kunne vel realistisk næppe heller vente stort mere inden for et område, hvor iøjnefaldende og væsentlige nationale interesser står på spil.

Vejen frem til en sund og liberal og civiliseret verdensøkonomi er lang, men de fleste lande befinder sig dog i dag på denne vej. Det gælder også Danmark, og det forekommer mig, at den redegørelse, udenrigsministeren har givet om principperne for vor udenrigshandel med udviklingslandene, giver et overbevisende indtryk af, at Danmark deltager i bestræbelserne for at give u-landene bedre og rimeligere vilkår. Med fuld ret har udenrigsministeren kunnet fastslå, at vi fører en liberal politik, at de fleste importrestriktioner er afskaffet, at toldsatserne gennemgående er beskedne, og